

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

22 listopada 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marta Romańska (przewodniczący)

SSN Roman Trzaskowski

SSN Karol Weitz (sprawozdawca)

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 22 listopada 2024 r. w Warszawie
skargi kasacyjnej Bank spółki akcyjnej w W.
od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie
z 29 kwietnia 2021 r., XXVII Ca 1134/20,
w sprawie z powództwa J. J.
przeciwko Bank spółce akcyjnej w W.
o zapłatę,

1. oddala skargę kasacyjną;

2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) złotych z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia zobowiązanemu odpisu niniejszego orzeczenia do dnia zapłaty, tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.

Roman Trzaskowski

Marta Romańska

Karol Weitz

UZASADNIENIE

Pozwem z 11 czerwca 2019 r. powód J. J. wniósł o zasądzenie na swoją rzecz od pozwanego Bank S.A. w W. kwoty 11 427,88 zł oraz kwoty 16 000 CHF z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 11 czerwca 2019 r. do dnia zapłaty z tytułu nieważności umowy kredytowej, ewentualnie o zasądzenie kwoty 11 628,50 zł oraz kwoty 16 000 CHF tytułem nadpłaconych rat kredytu, ustalanych na podstawie niedozwolonych postanowień umownych w rozumieniu art. 385¹ k.c.

Wyrokiem z 4 marca 2020 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie zasądził od pozwanego banku na rzecz powoda kwotę 11 427,88 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 21 września 2019 r. do dnia zapłaty (pkt1), zasądził od pozwanego banku na rzecz powoda kwotę 16 000 CHF z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 11 czerwca 2019 r. do dnia zapłaty (pkt 2), oddalił powództwo w pozostałym zakresie (pkt 3) i orzekł o kosztach procesu (pkt 3).

Sąd ustalił, że 25 czerwca 2005 r. pomiędzy powodem jako kredytobiorcą a pozwanym bankiem jako kredytodawcą zawarta została umowa o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych „[...]” waloryzowany kursem CHF na kwotę 125 000 złotych na okres 360 miesięcy. Zawarcie umowy poprzedzone zostało złożeniem wniosku o udzielenie kredytu oraz pozytywną decyzją banku o jego udzieleniu. Celem kredytu było finansowanie zakupu na rynku wtórnym spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego nr [...], położonego w W. przy ulicy [...] oraz finansowanie opłat związanych z uruchomieniem kredytu. Oprocentowanie kredytu w stosunku rocznym na dzień zawarcia umowy wyniosło 3,20%. Kredyt został oprocentowany według zmiennej stopy procentowej i był waloryzowany kursem kupna CHF według tabeli kursowej pozwanego banku. Zmiana wysokości oprocentowania kredytu mogła nastąpić w przypadku zmiany stopy referencyjnej określonej dla waluty oraz zmiany parametrów finansowych rynku pieniężnego i kapitałowego w kraju (lub krajach Unii Europejskiej), którego waluta była podstawą waloryzacji (§ 11 ust 2. Umowy). Przy zawarciu umowy powód nie został poinformowany o ryzyku walutowym ani o wadach produktu w postaci kredytu waloryzowanego do franka szwajcarskiego. 7 sierpnia 2018 r. powód dokonał całkowitej spłaty kredytu z zastrzeżeniem zwrotu ze względu na stosowanie

niedozwolonych klauzul umownych. Pismem z 31 maja 2019 r. powód wezwał pozwany bank do zapłaty kwoty 11 628,50 zł z tytułu nadpłaconych kwot w okresie od 1 września 2005 r. do 2 stycznia 2015 r. w PLN oraz kwoty 42 591,68 CHF tytułem sumy dokonanych wpłat w CHF w okresie od 2 lutego 2015 r. do 7 sierpnia 2018 r. w terminie do 11 czerwca 2019 r. Sąd ocenił, że ze względu na treść klauzuli dotyczącej zmiany oprocentowania kredytu, tj. § 11 ust. 2 umowy jest ona w całości nieważna na podstawie art. 58 § 1 k.c. z powodu sprzeczności tej klauzuli z art. 69 ust 2 pkt 5 oraz z art. 76 ustawy - Prawo bankowe, gdyż wyeliminowanie z umowy wyłącznie tej klauzuli wypaczałoby wolę stron, skoro chciały one zawrzeć umowę ze zmiennym oprocentowaniem. Sąd przyjął ponadto, że wspomniana klauzula dotycząca oprocentowania kredytu i klauzula odnosząca się do jego waloryzacji (§12 ust. 4 umowy) stanowią postanowienia niedozwolone. Sąd podniósł, że podobna do zawartej w spornej umowie klauzula dotycząca zmiany oprocentowania kredytu została uznana za niedozwoloną w wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 10 lutego 2012 r. w sprawie VI ACa 1460/11, który zakazał również jej stosowania w obrocie z konsumentami.

Z tych względów uznał powództwo powoda w przeważającej części za uzasadnione. Apelację od wyroku z 4 marca 2020 r. wniósł pozwany bank. Wyrokiem z 29 kwietnia 2021 r. Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił apelację, dzieląc ustalenia faktyczne sądu pierwszej instancji i uznając zarzuty apelacyjne za pozbawione podstaw. Skargę kasacyjną od wyroku z 29 kwietnia 2021 r. wywiódł pozwany bank. Zarzucił naruszenie art. 387 § 2¹ w związku z art. 327¹ § 1 oraz z art. 391 § 1 k.p.c., a także art. 278 w związku z art. 233 § 1 i z art. 391 §1 k.p.c., oraz art. 58 § 1 w związku z art. 65 § 1 i 2 i z art. 56 k.c., jak również art. 69 ust 2 pkt 5 i art. 76 pkt 1 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe w związku z art. 58 § 1 k.c. oraz art. 359 §1 i 2 w związku z art. 56 i z art. 1 k.c. oraz art. 69 ust. 1 ustawy - Prawo bankowe, a także art. 385¹ w związku z art. 385 §2 k.c. i z art. 5 dyrektywy 93/13/EWG, a także art. 385¹ k.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Nie mogą odnieść skutku kasacyjne zarzuty naruszenia prawa procesowego w zakresie, w którym skarżący powołuje się na rzekomą wadliwość uzasadnienia wyroku sądu drugiej instancji. Wbrew twierdzeniom skarżącego wskazanie przez sąd drugiej instancji, że podziela ustalenia faktyczne sądu pierwszej instancji w sytuacji, w której sąd ten w sposób jasny sformułował treść tych ustaleń i wskazał dowody, na których się oparł, czyni zadość wymaganiom, które prawo stawia uzasadnieniu wyroku sądu drugiej instancji.

Bezzasadny jest także zarzut naruszenia art. 387 § 2¹ w związku z art. 327¹ §1 oraz z art. 391 § 1 k.p.c., art. 387 § 2¹ w związku z art. 327¹ §1 i z art. 391 § 1 k.p.c., mającego polegać na braku szczegółowego odniesienia się sądu drugiej instancji do wszystkich zarzutów apelacyjnych, gdyż stanowisko tego sądu w tym zakresie jasno wynika z zajętego przezeń stanowiska co do abuzywności spornych w sprawie klauzul umownych, będącego zarazem wyrazem negatywnej oceny zarzutów apelacyjnych w tym zakresie.

Niedopuszczalny jest z kolei kasacyjny zarzut naruszenia art. 278 w związku z art. 233 § 1 i z art. 391 § 1 k.p.c. za pomocą którego skarżący próbuje podważyć ocenę dowodów przyjętą przez sądy obu instancji, gdyż w skardze kasacyjnej nie można stawiać zarzutów dotyczących oceny dowodów (art. 398³ § 3 k.p.c.).

Jako bezzasadne, względnie bezprzedmiotowe, należy uznać te zarzuty naruszenia prawa materialnego, w których skarżący stara się podważyć przyjętą przez sądy obu instancji ocenę, że umowa kredytowa była nieważna z uwagi na sprzeczność zawartej w niej klauzuli dotyczącej zmian oprocentowania kredytu z przepisami prawa bankowego, gdyż zasadniczą (lub co najmniej równorzędną) przyczyną uwzględnienia powództwa było stwierdzenie, że klauzula ta oraz zamieszczona w umowie klauzula waloryzacyjna stanowiły klauzule abuzywne.

Negatywnie wypada również ocena tych zarzutów naruszenia prawa materialnego, w których skarżący starał się zanegować ocenę sądów obu instancji co do abuzywnego charakteru powołanych klauzul. W tym względzie należy wskazać, że niedozwolony charakter jednostronnie narzuconej konsumentowi i nieprecyzyjnej klauzuli dotyczącej zmienności oprocentowania kredytu nie może budzić wątpliwości. Jest tak, tym bardziej, że – jak ustaliły sądy obu instancji –

klauzula o podobnym brzmieniu została prawomocnie sądowo uznana za abuzywną i objęta zakazem stosowania w obrocie z konsumentami. Zgodzić się ponadto należy, że klauzula waloryzacyjna zawarta w spornej umowie łączącej strony w niniejszej sprawie stanowi klauzulę abuzywną, jeśli się zważy na jednostronność mechanizmu ustalania kursu waluty waloryzacji, naruszającą rażąco prawa powoda jako konsumenta, a także fakt, że bank w żaden sposób nie poinformował go o ryzyku walutowym związanym z taką klauzulą.

Z tych względów, na podstawie art. 398¹⁴ oraz art. 98 § 1 i 1¹ w związku z art. 108 § 2 i z art. 391 § 1 oraz z art. 398²¹ k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

Roman Trzaskowski

Marta Romańska

Karol Weitz

r.g.